

Han lever som han lär

Kevin Anderson är forskaren som inte har flugit på över 12 år, och samtidigt har hela världen som arbetsplats. Hans forskning visar att vi inte har många år på oss om vi ska ha en dräglig plats att bo på i framtiden.

Som forskare reser man mycket. Det är konferenser runt om världen och i många forskningsfält behöver man kunna ta dela av och sprida sina resultat på en global nivå. Detta gäller inte minst för klimatforskningen. Lite motsägelsefullt är det också att de som forskar om klimatförändringar, och är bland de mest kunniga i samhället, flyger väldigt mycket. De om några borde känna till flygets miljökonsekvenser.

Tidigare på www.energiochklimat.se har vi skrivit om hur mycket en flygresor släpper ut. Till exempel två långresor motsvarar lika mycket som en persons övriga utsläpp.

Inte flugit på tolv år

Men det finns de som lever som de lär och Kevin Anderson är en av dem. Han är aktuell som gästprofessor på Uppsala Universitet och är annars bland annat biträdande direktör för Tyndall Center for climate change research. Han har alltså inte flugit på tolv år, istället åker han mycket tåg och ibland får det bli fraktfartyg för att ta sig runt

om världen. Resan mellan Uppsala och hans hem i Peak District tre mil utanför Manchester tar cirka 48 timmar.

Själv tycker han dock inte att han är en "låg-utsläppande" person. Han berättar i en intervju att hans livsstil visserligen ger honom en större tyngd i sina argument men det har gett en större påverkan på hans privatliv än hans yrkesliv. Det handlar om små saker som att han sparar 20–30 procent bränsle bara genom att förändra hans sätt att köra bil och han har valt att bo i lägenhet istället för hus. Men det är också större saker, som när han reser längre bort stannar han längre på den platsen. Han får mer fritid att spendera och uppleva platsen utöver arbete, men han blir också borta från familjen under en längre tid.

Han berättar att han har en farbror i Australien som han antagligen aldrig mer kommer träffa. Men om han väljer att flyga dit kommer det indirekt skapa en familjetragedi i en annan familj, när delar av jorden blir obeboelig på grund av havsnivåhöjning eller torka.

Koldioxidbudget

Hans forskning handlar bland annat om koldioxidbudget eller carbon budget som är den mer använda engelska termen. Det handlar om att se på totalmängden koldioxid vi har i atmosfären och hur mycket vi kan släppa ut totalt för att inte överskrida 2 graders-målet. Ju mindre vi släpper ut idag ju längre kan vi släppa ut växthusgaser utan att komma upp i 2 graders höjning av jordens medeltemperatur. Om vi fortsätter som idag kommer vi ha använt upp koldioxidbudgeten till år 2033 och läser nästa generation i ett förändrat klimat, extremare än det vi lovade i Paris 2015.

Känns det mörkt?

Läs våra tips och prova något. Tänk att ett lite steg framåt i alla fall är bättre än ett steg bakåt!

Kevin Anderson, gästprofessor på Uppsala Universitet, har inte flugit på tolv år.

Fokuseringen på hot och faror i klimatdebatten gör det svårt att få människor att ändra beteende och leva mer miljövänligt, hävdar miljöpsykologen Isabella Uhl vid universitetet i Salzburg. Foto: Daniela Marquardt/Sveriges Radio.

Klimatpsykolog vet hur vi behåller hoppet om världen

Isabella Uhl vid universitetet i Salzburg är en av Österrikes två miljöpsykologer. Hon forskar om hur människor reagerar på information om klimatförändringar och vilken effekt olika typer av information har.

Hotbilderna fungerar inte konstaterar hon, och det räcker inte heller att förmedla etablerad kunskap och förvänta sig att människor ska handla klokt därefter. Att skaka om och skrämna upp riskerar att bli kontraproduktivt.

Mänsklig skyddsmekanism

– När vi utsätts för hot upplever vi att vi tappar kontrollen, säger Isabella Uhl. En vanlig reaktion på kontrollförlust är att vända sig inåt, fokusera på egna värden, sin egen världsbild. Under den gångna hösten har flera dramatiska oväder visat vilka konsekvenser vår påverkan på miljö och klimat kan få. Ändå är hotet så stort och abstrakt att det också är en naturlig reaktion att sticka huvudet i sanden, en mänsklig skyddsmekanism eftersom vi inte ständigt kan vara beredda på alla potentiella faror.

– När man rapporterar om klimathotet är det viktigt att man också ger förslag på lösningar, säger Isabella Uhl, som forskar om miljökommunikation.

Ge konkreta exempel

Budskapet måste lyda: så här är läget och vi kan göra något åt det, för att sedan ge konkreta exempel på vad var

och en kan göra, i små hanterbara aktiviteter.

Överhuvudtaget gäller det att undvika att tala om förbud och begränsningar och lyfta fram möjligheter enligt Isabella Uhl. Klimatkommunikation skulle bli mycket mer effektiv om den inte handlade så mycket om klimatförändring.

– Det är bättre är att plocka ut enskilda aspekter, exempelvis transporter eller köttkonsumtion, och då inte bara uppmana till att sluta äta kött utan peka på andra sätt, hur man kan äta mindre kött och kött som producerats med större miljöhänsyn, för att det är godare och nyttigare.

Få fler att tänka om

– Skulle vi diskutera klimatfrågan ur ett hälsoperspektiv skulle vi förmodligen övertyga många fler, tror Isabella Uhl. Det är ett problem att aktivisterna främst når de redan frälsta med argument som tilltalar de själva. Med andra, mer positiva perspektiv som lyfter fram nytta, nöje och möjligheter till ekonomiska vinster i klimatvänligt agerande skulle man få många fler att tänka om.

DANIELA MARQUARDT.
daniela.marquardt@sverigesradio.se

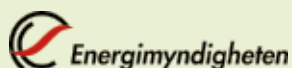
Det här är en förkortad version av en artikel som Energi- och Klimatrådgivarna i Hälsingland fått låna av Sveriges Radio. Läs den i dess helhet på deras hemsida www.sverigesradio.se

Tips på sidor med nyheter och information om energi och klimat:

www.energiochklimat.se

Läs mer om vad som händer i hälsingekommunerna. Där publicerar energi- och klimatrådgivarna i Hälsingland nyheter och tips.

www.energimyndigheten.se

Publicerar mycket nyheter men även tester av produkter.

energikalkylen.energimyndigheten.se

Hjälper dig att se över din energiförbrukning.

"När man rapporterar om klimathotet är det viktigt att man också ger förslag på lösningar"

Isabella Uhl

Klimattips från rådgivarna

Hälsinglands energi- och klimatrådgivare ger sina bästa klimattips som inte försämrar din livsstil.

Fia Johannessen
Ovanåkers kommun

Åk på en långresa vartannat år istället för en eller ett par utlandsresor varje år. Genomsnittssvensken flyger i snitt fyra tur-och-returresor per år, kan vi halvera detta gör vi stor skillnad tillsammans. Satsa på solresa till Öland eller Gotland nästa år, med buss, tåg, båt eller bil!

Anders Tång
Bollnäs-Söderhamn

Prova att odla lite mat själv. Börja litet. Det behövs mindre plats än man tror för att odla egna grönsaker. En enkel pallkrage och lite jord kommer man långt med. Det kräver inte många minuter i veckan för skötsel heller. Mer närodlat än så är det svårt att få!

Henrik Numelin
Ljusdals kommun

Börja med något som gör nytta för dig. Älskar du mat, köp ekologiskt och närproducerat. Vill du spara pengar, sikta in dig på att minska ditt eget energi-behov. Det är lättare att börja med sig själv än att förändra andra.

Johan Ringmar
Hudiksvalls kommun

Jag sålde min bil 2013 och cyklar numera i stan och hyr bil när jag behöver. Det ger mig vardagsmotion och bättre ekonomi. Det har varit så kul att jag i år också köpte en el-cykel så nu kan jag cykla mer och ännu längre.

Eva-Lena Berglin
Nordanstigs kommun

Ha en köpfri månad eller kanske en längre period. Konsumera kultur, fritid och umgås med dina vänner istället. Ofta köper vi varor som vi egentligen inte behöver. Ha en kasse med dej när du handlar, gärna en i tyg. Så slipper du köpa en ny. Dessutom har de stora matbutikerna egna tygkassar.

Du hittar nyheter och tips från energi- och klimatrådgivarna på www.energiochklimat.se